

LIBERTUS

e-KİTAP VE
VIDEO DERS
HEDİYELİ

İDARE HUKUKU KONU ANLATIMLI

MUHAMMED DENİZ GÜRLEYEN

Müfettişlik

Uzmanlık

Denetmenlik

Banka Sınavları

Gelir Uzmanlığı

Vergi Müfettişliği

Hâkimlik

Sayıştay

Kamu İhale Kurumu

Kaymakamlık

Konu Anlatımlı

Örnekler

Yorumlar

Uyarılar

Pratik Bilgiler

Özgün Sorular ve Açıklamaları

e-Kitaba erişebilmek ve
video dersleri izleyebilmek için
QR kodu okutunuz.

Fiziksel Kitap

HİBRİT
KİTAP

e-Kitap

Dijital Öğrenme Ayak İzi

ARTIFORCE, TÜBİTAK-TEYDEB Destek Programından yararlanılarak geliştirilmiştir (Proje No: 7230451).
Ürün/hizmet ile ilgili tüm sorumluluk Pegem Akademi Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Hizmetleri Tic. A.Ş.'ye aittir.

PEGEM AKADEMİ

LIBERTUS İDARE HUKUKU KONU ANLATIMLI

Muhammed Deniz Gürleyen

ISBN 978-625-6128-48-4

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

6. Baskı: Eylül 2024, Ankara

Yayın-Proje: Pegem

Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan

Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

SUNU

Değerli Adaylar,

Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ülkemizde kamu kurumlarında güvenceli meslek mensupluğu düzeyinde görev almak için artık temel bir unsur hâline gelmiştir. Bu aşamada KPSS - A grubu adayları için önem arz eden temel nokta, KPSS'nin bir meslek edinme sınavı olmasından ziyade, kurum sınavlarına girme yeterliliği anlamında bir ön eleme sınavı olduğu gerçeğidir. Bu zorunluluk, KPSS - A grubu sınavını bir sektör hâline getirmiş, bunun doğal sonucu olarak da sınava yönelik çok fazla ve yeterliliği tartışmalı kaynak eser kirliliği doğmuştur. İşte bu eser bu kirliliğin önüne geçip adaylara yeterli bilgiyi, sınav kapsamı dâhilinde en anlaşılır şekilde sunma iddiası gütmektedir.

Eserde her bölüm sonunda yer alan sorular KPSS sınavında çıkmış sorulara paralel olarak hazırlanmış, özgün sorulardır. Eserle ilgili değerli görüş ve önerilerinizi **pegem@pegem.net** adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Eserin tüm adaylara faydalı olması dileğiyle. Saygı ve hürmetle.

Muhammed Deniz Gürleyen

Pegem Kampüs aktivasyon kodunu kullanarak

pegemkampus.com'da sepette %10 indirim kazanın

PEGEMKAMPÜS
"eğitim bizim işimiz"

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilirsiniz.
- Video derslere erişim sağlayabilirsiniz.

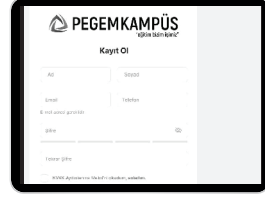
Detaylı anlatım için QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

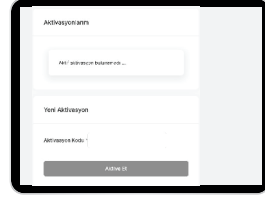
1. Adım
Üyelik

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

2. Adım
Aktivasyon

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "**Aktivasyonlarım**" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

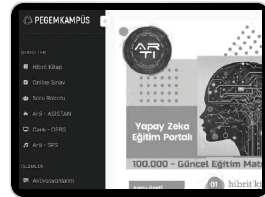

Yırtmayınız
Kazıyınız

3. Adım
Ürünlerim

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "**Hibrit Kitap**" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabınızın iç kapağında yer almaktadır. Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2025 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

İÇİNDEKİLER

---

1. BÖLÜM

İDARE KAVRAMI VE TEMEL İLKELER

A. İdare Kavramı.....	1
1. Kamu İdaresi- Özel İdare Ayrımı	1
2. İdare Kavramının Devletin Diğer Fonksiyonlarından Ayrılması	2
B. İdare Hukuku.....	4
a. İdare Hukukunun Özellikleri.....	5
b. İdare Hukukunun Kaynakları	5
C. Merkezi Yönetim ve Yerinden Yönetim İlkeleri.....	8
1. Merkezi Yönetim.....	8
2. Yerinden Yönetim (Adem-i Merkeziyet)	10
D. İdarenin Bütünlüğü İlkesi.....	12
1. Hiyerarşi	13
2. İdari Vesayet.....	15
E. Kamu Tüzel Kişiliği.....	17
Anayasa'ya Göre Tüzel Kişilik	17
Bölüm Sonu Soruları	21
Çözümler	23

2. BÖLÜM

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İDARİ TEŞKİLATI

I. KISIM MERKEZİ YÖNETİM

1) Başkent Teşkilatı	25
I. Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı	27
II. Bakanlıklar.....	34
III. Başkente Yardımcı Kuruluşlar	38
2) Taşra Teşkilatı.....	39
1. İl Genel İdaresi	39
2. İlçe Genel İdaresi.....	42

II. KISIM YERİNDEN YÖNETİM KURULUŞLARI

I. Yer Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları (Mahalli İdareler)	45
A. İl Özel İdaresi	46
B. Belediye İdaresi.....	53
C. Büyükşehir Belediye İdaresi.....	65
II. Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim Kuruluşları	71
a. İdari Kamu Kurumları.....	72
b. Sosyal Kamu Kurumları.....	72
c. Bilimsel- Teknik- Kültürel Kamu Kurumları	73
d. İktisadi Kamu Kurumları	73
e. Kamu Kurumu Niteliği Taşıyan Meslek Kuruluşları.....	75
f. Düzenleyici ve Denetleyici Kamu Kurumları (Bağımsız İdari Otoriteler).....	76
Bölüm Sonu Soruları	77
Çözümler	79

3. BÖLÜM**İDARENİN İŞLEMLERİ****I. KISIM İDARİ İŞLEMLER**

I. İdari İşlem Kavramı.....	81
İdari İşlemin Genel Özellikleri.....	82
II. Tek Yanlı İdari İşlemler	84
A) Bireysel İdari İşlemler (İdari Kararlar)	84
B) Düzenleyici İşlemler	105
Bölüm Sonu Soruları	109
Çözümler	111

II. KISIM İDARİ SÖZLEŞMELER

I. İdari Sözleşmelerin Türleri.....	113
A) Mali İltizam Sözleşmesi.....	114
B) Kamu İstikraz Sözleşmesi.....	114
C) Orman İşletme Sözleşmeleri.....	114
D) İdari Hizmet Sözleşmeleri.....	115
E) Yer Altı ve Yer Üstü Servetlerin İşletilmesine İlişkin Sözleşmeler	115
F) Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmeleri.....	115

III. KISIM İDARENİN ÖZEL HUKUK SÖZLEŞMELERİ

I. İdari Sözleşme İle İdarenin Özel Hukuk Sözleşmesi Ayrımı.....	119
II. İdarenin Özel Hukuk Sözleşmesi Türleri	120
A) Yap-İşlet-Devret Sözleşmeleri.....	120
B) Yap-İşlet Sözleşmeleri	121
C) Abonman Sözleşmeleri.....	121
D) Kamu İhale Sözleşmeleri.....	122
Bölüm Sonu Soruları	127
Çözümler	130

4. BÖLÜM**İDARENİN FAALİYETLERİ****I. KISIM İDARENİN KOLLUK YETKİSİ**

I. Kamu Düzeninin Unsurları.....	133
II. Kolluk Türleri.....	135
III. Kolluğa Ait Bazı İşlem ve Eylemler.....	139
IV. Kolluk Usulleri.....	140

II. KISIM İDARENİN MAL EDİNME YETKİSİ

A) Kamulaştırma.....	142
B) İstimval.....	152
C) Geçici İşgal.....	152
D) Devletleştirme.....	152

III. KISIM KAMU MALLARI

Kamu Mallarının Ayrımı.....	154
1) Kamusal Mallar.....	154
2) İdarenin Özel Malları.....	156

IV. KISIM KAMUSAL HİZMETLER

I. Kamu Hizmetlerinin Genel Özellikleri.....	158
II. Kamusal Hizmetlerinin Sınıflandırılması.....	160
III. Kamusal Hizmetlerin Görülme Usulleri.....	164
Bölüm Sonu Soruları.....	168
Çözümler.....	171

5. BÖLÜM**İDARENİN MALİ SORUMLULUĞU**

I. İdarenin Kusurlu Sorumluluğu.....	174
A) Hizmet Kusuru.....	174
B) Hizmet İçi Kişisel Kusur.....	176
II. İdarenin Kusursuz Sorumluluğu.....	177
A) Risk (Hasar-Tehlike) İlkesi.....	177
B) Kamu Külfetleri Karşısında Eşitlik.....	179
Bölüm Sonu Soruları.....	182
Çözümler.....	184

6. BÖLÜM**KAMU GÖREVLİLERİ**

I. GENEL TANIM	186
a. Geniş Anlamda Kamu Görevlisi.....	186
b. Dar Anlamda Kamu Görevlisi	187
II. 657 Sayılı Kanun'a Göre Personel Rejimi	187
III. Devlet Memurluğu	187
1) Memur Olmanın Genel Şartları	187
2) Memurluğa Girişin Temel İlkeleri	189
3) Devlet Memurları Kanunu'nun Temel İlkeleri.....	189
4) Memurluğa İlk Kez Atanacaklar ve Aday Memurluk Statüsü.....	191
5) Memurun Göreve Başlama Süresi	191
6) İstisnai Memurluk	192
7) Devlet Memurunun Sorumlulukları	193
8) Memura Tanınan Haklar	194
9) Memurun Yargılanması	202
10) Memurluk Kısıntısı.....	204
11) Memurluğun Sona Ermesi	204
Bölüm Sonu Soruları	207
Çözümler	209

7. BÖLÜM**İDARİ YARGILAMA HUKUKU**

I. İdarenin Denetlenmesi.....	211
A) İdarenin Yargı Dışı Denetimi	211
B) İdarenin Yargısal Denetimi.....	212
II. Genel İdari Yargı Yerleri, Görevleri Ve Yargılama Usulü	213
A) Genel İdari Yargı Yerleri	215
III. İdari Yargılamada Dava Türleri.....	223
A) İptal Davası	223
B) Tam Yargı Davası.....	227
IV. Yürütmenin Durdurulması	231
V. Genel İdari Yargılama Usulü.....	232
VI. Özel İdari Yargılama Usulleri.....	236
1. İvedi Yargılama Usulü.....	236
2. Merkezi ve Ortak Sınavlara İlişkin Yargılama Usulü	237
VII. İdari Yargılamada Kanun Yolları.....	238
1. Olağan Kanun Yolları	238
2. Olağanüstü Kanun Yolları.....	240
VIII. İdari Yargılamanın Görev Alanına Girmeyen Konular	241
Bölüm Sonu Soruları	242
Çözümler	244
T.C. İdari Teşkilat Şeması	246
Bölge İdare Mahkemeleri Yargı Alanları Haritası.....	247
Kaynakça.....	248

1. BÖLÜM

İDARE KAVRAMI VE TEMEL İLKELER

A. İDARE KAVRAMI

İdare kavramı, bir yapının ya da bir örgütlenmenin yönetimi anlamına gelir. Bu açıdan bakıldığında idare kavramı en temel kabul gören tanıma göre; belli bir amacın gerçekleştirilmesi için kurulan örgüt veya bu amaca ulaşmak için yürütülen planlı insan faaliyetidir¹. Bu tanım gereği idare etmenin içerisinde bir oluşum, örgütlenme(teşkilatlanma) ve insan faktörü yer almaktadır. O hâlde insanın olduğu her alanda bir yönetim yani idare etme fonksiyonu yer alır. Bu açıdan ev idaresi, okul idaresi, şirket idaresi, kamu idaresi gibi idare alanları söz konusudur.

İdare hayatın her alanında olduğuna göre, idare kavramını “kamu idaresi” ve “özel idare” olarak ikiye ayırmak doğru olacaktır. Bu kitabın konusu kamu idaresi kısmıdır. Ancak temel farkın görülmesi için bir karşılaştırma yapılması konunun daha iyi anlaşılması için doğru olacaktır.

1. Kamu İdaresi- Özel İdare Ayrımı

Kamu İdaresi	Özel İdare
<ul style="list-style-type: none"> Kamu idarelerinin amacı kamu yararındır. Kamu idareleri üstün yetkiler ile donatılmıştır. Bu açıdan kamu gücüne sahiptir. Dolayısı ile kişiler üzerinde üstünlüğe sahiptir. Üstün yetkilere sahip olması sonucu kamu idareleri tek taraflı kararlar alabilir. Kamu idareleri karar alım süreçlerinde ve idarenin işleyişinde kanuni idare ilkesine uygun olarak hareket eder.	<ul style="list-style-type: none"> Özel idarelerin amacı kâr yani menfaat sağlamaya yöneliktir. Özel idareler kamu gücüne sahip değildir. Eşit ilişki kuralı geçerlidir. Özel idarelerde eşit ilişki olduğu için tek taraflı karar alımı yapılamaz. Tarafların ortak iradelerinin yansıdığı sözleşme yapma ilkesi geçerlidir. Özel idareleri hukuk kurallarına uymakla birlikte karar alımında esneklik yani serbestlik ilkesi geçerlidir.

1 GÖZÜBÜYÜK, A.ŞEREF. “Yönetim Hukuku”,(2014), Turhan Yayınları, s:9